Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De heer dr. E.E.W. Bruins
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Onze referentie
MvH/RvZ/JH/ls/ATR3867/2025-U052

Uw referentie

Datum
9 april 2025

Onderwerp
Wijziging Wet studiefinanciering 2000 in verband met de verstrekking van een aanvullende tegemoetkoming aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd

Geachte heer Bruins,

Op 24 maart 2025 ontving het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) de adviesaanvraag over het *Wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 in verband met de verstrekking van een aanvullende tegemoetkoming aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd*. Op 2 mei 2025 sluit de (internet)consultatie voor dit wetsvoorstel.

Inhoud

Het wetsvoorstel ziet op (oud-)studenten die (1) ingeschreven waren in de collegejaren 2015-2016 tot en met 2022-2023 (dus ten tijde van het leenstelsel), (2) minimaal twaalf maanden hebben gestudeerd in die periode en (3) een diploma hebben gehaald. Zij krijgen een tegemoetkoming in aanvulling op de tegemoetkoming die zij eerder kregen vanwege de 'Wet herinvoering basisbeurs hoger onderwijs'.

Het wetsvoorstel breidt verder de groep van (oud-)studenten uit die in aanmerking komt voor de tegemoetkoming en de aanvullende tegemoetkoming. Het gaat dan om studenten die door bijzondere omstandigheden niet (tijdig) een diploma haalden. Dit is een relatief kleine groep van (oud-)studenten die te maken kreeg met bijvoorbeeld een functiebeperking of chronische ziekte.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?

Contact:
Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG
Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG
info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl
Tel: 070-310 86 66

3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De wetgever maakte, bij de Wet herinvoering basisbeurs hoger onderwijs, een financieel gebaar aan (oud-)studenten die onder het leenstelsel studeerden. De redenen hiervoor waren kort gezegd dat de wetgever een kortstondige breuk zag in het bestendige beleid van een basisbeurs, de negatieve effecten van het tussenliggende beleid zag voor de financiële positie van deze studenten en begrip had voor de gevoelens van onrechtvaardigheid bij die (oud-)studenten die studeerden ten tijde van die kortstondige breuk. Uit de memorie van toelichting bij onderhavig wetsvoorstel blijkt dat de regering die redenering onderschrijft, maar de tegemoetkoming te laag vindt. Daarom voorziet het wetsvoorstel in een aanvullende tegemoetkoming. Het college heeft geen opmerkingen bij nut en noodzaak.

2. Minder belastende alternatieven

De aanvullende tegemoetkoming wordt door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) ambtshalve toegekend aan die (oud-)studenten die eerder de tegemoetkoming vanwege de 'Wet herinvoering basisbeurs hoger onderwijs' kregen. Het grootste deel van de groep (oud-)studenten die wegens bijzondere omstandigheden niet of niet tijdig een diploma haalde, is in beeld bij DUO, omdat zij eerder studiefinanciering kregen. Aan die (oud-)studenten wordt de tegemoetkoming plus aanvullende tegemoetkoming ook ambtshalve toegekend. Daarmee is gekozen voor het minst belastende alternatief.

Een klein deel van de groep (oud-)studenten die wegens bijzondere omstandigheden niet of niet tijdig een diploma haalde, is niet in beeld bij DUO, omdat die geen studiefinanciering heeft aangevraagd. Die groep kan de eerste tegemoetkoming alsnog aanvragen. En als de (oud-)student die eerste tegemoetkoming krijgt toegekend, dan wordt ambtshalve de aanvullende tegemoetkoming ook toegekend. De vereisten om in aanmerking te komen voor de (aanvullende) tegemoetkoming, volgen de eisen zoals die gelden voor een omzetting van de prestatiebeurs naar een gift. De benodigde bewijsstukken volgen eveneens de bestaande wetgeving. Uit de memorie van toelichting blijkt voldoende waarom is gekozen voor dit belastender alternatief voor een kleine groep (oud-)studenten.

Het college heeft geen opmerkingen bij de minder belastende alternatieven.

3. Werkbaarheid

De ambtshalve toekenning van de aanvullende tegemoetkoming maakt het wetsvoorstel 'doenlijk' voor de (oud-)studenten, aldus de memorie van toelichting, en de aanvraagprocedure voor de kleine groep aanvragers wordt laagdrempelig ingericht. De aanvraagprocedure sluit aan bij de procedure rond het omzetten van de prestatiebeurs in een gift voor hen die niet (tijdig) hun diploma halen. Het doet een zeker beroep doet op het doenvermogen, maar het wetsvoorstel lijkt niet onwerkbaar. Het college heeft geen opmerkingen bij de werkbaarheid.

4. Gevolgen regeldruk

Het wetsvoorstel heeft gevolgen voor de regeldruk. Ongeveer 1 miljoen (oud-)studenten moeten bij de ambtshalve toekenning controleren of de beschikking juist is en een eventuele wijziging van het bankrekeningnummer doorgeven. De regeldruk wordt geschat op een bedrag van € 634.000,-. De kleine groep van enkele tientallen (oud-)studenten die de tegemoetkoming kunnen aanvragen, moeten onderbouwen dat sprake is van 'bijzondere omstandigheden', zoals bedoeld in de wet. Daartoe moeten soms onderwijsinstellingen en soms artsen worden bevraagd. Dat levert regeldruk op voor zowel de (oud-)studenten als voor de onderwijsinstellingen en artsen. In totaal komt de eenmalige regeldrukkosten op € 20.600,-. Het college heeft geen opmerkingen bij de regeldrukberekening.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Indienen.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris